

PREDKLADACIA SPRÁVA

Správu o finančnej stabilite – máj 2025 predkladá Národná banka Slovenska po jej schválení Bankovou radou NBS na základe povinnosti, ktorá Národnej banke Slovenska vyplýva z § 1 ods. 3 písm. i) zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Hlavné posolstvo správy je jednoznačné: situácia ohľadom finančnej stability sa v uplynulom období vyvíjala priaznivo, ale predvídať ďalší vývoj je dnes extrémne náročné. V zozname hlavných rizík dominujú napätie v medzinárodných obchodných vzťahoch, udržateľnosť verejného dlhu a geopolitické riziká. Ohlásené zvyšovanie cieľ bolo natoľko razantné, že ho možno prirovnať k zemetraseniu v globálnom obchode. Obavy sa týkajú najmä hroziaceho útlmu zahraničného dopytu. Slovensko bude tiež týmto vývojom zasiahnuté, keďže je exportne orientovanou ekonomikou, v ktorej zároveň majú kľúčovú úlohu práve odvetvia dotknuté clami. Zatiaľ sa nejaví, že by finančná stabilita na Slovensku bola týmito rizikami bezprostredne zasiahnutá. Hlavný problém spočíva skôr v neistote, v náročnosti predvídať ďalší vývoj a celkovom ekonomickom útlme.

Klesajúce úrokové sadzby postupne priniesli oživenie do úverového aj realitného trhu. Najvýraznejšie ho vidieť na trhu rezidenčných nehnuteľností, čo sa prejavilo pozitívnymi očakávaniami o ďalšom vývoji. Oživenie pokračuje aj pri hypotékach. Hoci v porovnaní s nehnuteľnosťami je miernejšie, trend je pomerne stabilný. Dopyt rastie najmä vďaka nižším sadzbám, ktoré pozvoľna klesajú od polovice roka 2024. Pri úverovaní podnikov je oživenie najslabšie, ale aspoň sa zastavil predchádzajúci pokles portfólia úverov.

Vyššie sadzby nespôsobili nárast zlyhaných úverov. Na finančnej situácii podnikov sa v roku 2024 podpísal slabý vývoj tržieb. Ten sa síce začiatkom roka oživil, podniky však čelia výraznej neistote ohľadom ďalšieho vývoja, ako aj vplyvu vyšších daní. Situácia v segmente komerčných nehnuteľností zostáva krehká, pribúdajú však pozitívne signály. Pozitívnu správou je, že zhoršenie podmienok v globálnom obchode síce môže zasiahnuť niektoré individuálne podniky, nemalo by však predstavovať systémové riziko pre bankový sektor. V domácnostiach sa tiež prechodne pribrazilo predchádzajúce zlepšovanie ich finančnej situácie. Postupne by sa mala opäť znížiť aj citlivosť existujúcich úverov na prípadné šoky.

Odolnosť bánk v oblasti kapitálovej primeranosti aj likvidity je blízko svojich rekordných úrovní. Dôležitým pilierom ziskovosti naďalej zostávajú čisté úrokové príjmy. Tie by v najbližších dvoch rokoch mali ešte ďalej rásť, hoci pomalšie ako v minulosti. Odolnosť bánk potvrdilo tak stresové testovanie, ako aj nezávislé hodnotenie od Medzinárodného menového fondu.

Nastavenie nástrojov makroprudenciálnej politiky je primerané aktuálnym rizikám, a nie je potrebné ho meniť.

Správa obsahuje tri boxy. Jeden sa zameriava na vplyv demografie – starnúceho obyvateľstva – na dlhodobý vývoj portfólia hypoték. Druhý bližšie skúma vplyv zhoršenia podmienok v globálnom obchode na kreditné riziko podnikov. Konštatuje, že zavedenie cieľ na export do USA by nemalo významne zhoršiť kvalitu úverov v domácich bankách. Tretí box po technickej stránke popisuje scenáre makroekonomického vývoja pre účely modelovania nepriaznivých scenárov.

Materiál nebol predmetom medzirezortného pripomienkového konania vzhľadom na jeho informatívny charakter.

Predložený materiál nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti, na služby verejnej správy pre občana, ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.